

ESG u proizvodnji i trgovini hrane i pića

Saznajte sve bitno o utjecaju ESG-a na vaše poslovanje, obvezama koje imate, trendovima koje očekujemo i mogućnostima ulaganja.

Što je ESG?

ESG označava **okoliš (Environmental)**, **društvo (Social)** i **upravljanje (Governance)**, tri ključna faktora za mjerenje održivosti i društvenog utjecaja poduzeća. ESG ide dalje od tradicionalnih financijskih matrica, fokusirajući se na to kako organizacije upravljaju svojim utjecajem na okoliš, odnosima sa sudionicima te pridržavanjem etičkih praksi upravljanja.

OKOLIŠNI FAKTORI (engl. Environment, označava utjecaj tvrtke na okoliš)

- Klimatske promjene i rizici
- energetska učinkovitost
- onečišćenje
- bioraznolikost...

DRUŠTVENI UTJECAJI (engl. Social, označava utjecaj tvrtke na društvo)

- Ljudska i radnička prava
- raznolikost
- uključenost
- dobrobit zaposlenika
- zadovoljstvo klijenata
- ulaganje u zajednicu...

UPRAVLJAČKI UTJECAJI (engl. Governance, označava društveno osviješteno upravljanje)

- Upravljačka struktura
- struktura naknada
- skladnost s propisima
- antikorupcijska korporativna kultura - odnosi s dobavljačima...

Regulativa i nacionalna strategija

1. Prilagodba Republike Hrvatske:

- Strategija prilagodbe klimatskim promjenama u RH za razdoblje 2040.-2070. g.
- Klimatska strategija za razdoblje 2024.-2026. g.
- Nacionalni plan oporavka i otpornosti (NPOO).

2. Ključna regulativa o održivosti povezana s izvještavanjem:

- EU taksonomija
- Direktiva o korporativnom izvještavanju o održivosti (CSRD)
- Europski standardi izvještavanja o održivosti (ESRS)
- Zakon o računovodstvu
- Stop-the-Clock / Omnibus

Jeste li obveznik izvještavanja?

✓ Da ako je:

- riječ o velikoj kompaniji* s područja Europske unije
- kompanija uvrštena na burzu
- strana kompanija s matičnom kompanijom u Europskoj uniji.

* Sva velika poduzeća koja prelaze dva od sljedeća tri kriterija: više od 250 zaposlenika, aktiva iznad 20.000.000 EUR te prihod iznad 40.000.000 EUR.

⊘ Ne ako je:

- riječ o malom poduzeću (SME).

Važno je znati!

Velike kompanije za potrebe vlastitog izvještavanja o održivosti traže od malih i srednjih poduzeća sljedeće podatke: emisije CO₂, potrošnja energije, količina otpada i dr.

Zakoni koji utječu na poslovanje društava u proizvodnji i trgovini hrane i pića

- Europski zeleni plan
- Direktiva o energetske učinkovitosti (EED)
- Direktiva o nefinancijskom izvještavanju (CSRD)
- SUP direktiva (zabrana plastike za jednokratnu upotrebu)
- Taksonomija održivih ulaganja
- Uredba o ekološkoj proizvodnji i označavanju ekoloških proizvoda
- Zakon o zaštiti prirode
- Plan gospodarenja otpadom RH
- pravilnici o energetske učinkovitosti i gospodarenju otpadom
- Zakon o učinkovitom korištenju energije.

Trendovi, klimatske promjene i rizici

Trendovi u proizvodnji i trgovini hrane i pića

- ponovno punjenje, redizajn i ponovno korištenje
- svjesni konzumerizam
- razvijanje održivog nabavnog lanca
- usvajanje kružnog gospodarstva u maloprodaji
- promjene propisa i usklađenosti
- zelene tehnologije i digitalna transformacija
- lokalizam i angažman zajednice
- maloprodajne inicijative za ponovnu trgovinu i preprodaju.

Klimatski uvjeti na koje će se odraziti promjene

- oborine
- snježni pokrov
- površinsko otjecanje
- temperatura zraka
- ekstremni vremenski uvjeti
- vjetar
- vlažnost zraka
- vlažnost tla
- sunčevo zračenje
- razina mora.

Ključni tranzicijski ESG rizici u poljoprivredi

Rizici	Opis
Promjene u navikama potrošača	Potrošači sve više preferiraju održive i lokalne proizvode, što može utjecati na asortiman i logistiku.
Smanjenje plastične ambalaže	Zakonodavne mjere i potrošački zahtjevi prisiljavaju trgovce na uvođenje skupljih ekoloških opcija.
Zahtjevi za transparentnost nabavnog lanca	Potrošači i regulatori očekuju informacije o održivosti proizvoda, što može zahtijevati značajnu prilagodbu dobavljača.
Ograničenja za transport fosilnim gorivima	Uvođenje pravila o okolišno prihvatljivim vozilima može povećati troškove isporuke.
Rizik od regulatornih kazni	Neusklađenost s novim zakonima o okolišu ili pravima radnika u nabavnom lancu može rezultirati kaznama i lošom reputacijom.
Rizik povezan s ESG investiranjem	Nedostatak ESG usklađenosti može utjecati na reputaciju i pristup financiranju.

Utjecaj proizvodnje i trgovine hrane i pića na okoliš

- otpad hrane
- potrošnja vode
- potrošnja energije
- plastični otpad
- kemikalije u proizvodnji
- emisije CO₂ iz transporta
- udar na bioraznolikost zbog izgradnje proizvodnih postrojenja na osjetljivim područjima
- otpadne vode iz proizvodnih pogona.

Kako možete poslovati održivo?

- stvoriti partnerstva s lokalnim dobavljačima i poticati korištenje održivih izvora sirovina
- implementirati sustave za recikliranje i kompostiranje te tehnike za smanjenje otpada hrane
- ulagati u energetske efikasne opremu i istražiti mogućnosti za korištenje obnovljivih izvora energije
- razviti politike i procedure za redovito izvještavanje o ekološkom utjecaju
- optimizirati upotrebu vode i drugih ključnih resursa
- aktivno sudjelovati u lokalnim i globalnim inicijativama koje podržavaju održivost.

ESG certifikati za društva koja se bave proizvodnjom i trgovinom hrane i pića

Fokusira se na proizvode i usluge s visokim ekološkim standardima.
Pružila strategiju za smanjenje siromaštva i održivi razvoj.
Fokusira se na poticanje povjerenja potrošača u organske proizvode.
Primjenjivo na uzgoj ribe i morskih plodova.
Odnosi se na različite aspekte industrije.
Namijenjeno društvima koja koriste šumske resurse.
Promiče održivost u različitim industrijama.

Kapitalna ulaganja u zaštitu okoliša

Obnovljivi izvori energije

- instalacija bioplinskih postrojenja
- korištenje solarnih panela za potrebe proizvodnje
- instalacija sustava za solarnu energiju na krovovima distribucijskih centara
- korištenje pametnih sustava za upravljanje potrošnjom energije.

Energetska učinkovitost

- uvođenje sustava za povrat topline
- modernizacija rashladnih sustava za energetske efikasnost
- modernizacija hlađenja i grijanja pomoću naprednih HVAC sustava
- uvođenje LED osvjetljenja i senzora pokreta za smanjenje potrošnje energije.

Upravljanje otpadom

- implementirani programi reciklaže ambalaža i sekundarnih proizvoda
- programi smanjenja otpada
- programi kompostiranja
- recikliranje pakiranja i organskog otpada iz trgovina
- inicijative za smanjenje bacanja hrane kroz donacije neprodane hrane.

Očuvanje vode

- sustavi za ponovnu upotrebu vode u proizvodnji
- tehnologije za smanjenje potrošnje vode
- implementacija tehnologija za recikliranje i ponovnu upotrebu vode u prodajnim objektima
- instalacija vodno-štedljivih uređaja.

Primjeri ulaganja koje donosi ekološku i poslovnu vrijednost

LYRAS

- **Tehnologija:** hladna pasterizacija pomoću UV svjetla, koja zamjenjuje tradicionalne metode.
- **Učinci:** smanjenje potrošnje energije za 60 - 90%, smanjenje potrošnje vode za 70%, očuvanje kvalitete proizvoda.

DANONE – NUTRICIA CUIJK

- **Tehnologija:** implementacija specijaliziranih proizvodnih procesa s fokusom na održivost. Proizvodnja hrane za posebne medicinske svrhe uz smanjenje utjecaja na okoliš..
- **Učinci:** nova tvornica koristi 60% manje vode, 25% manje energije i emitira 50% manje CO₂

SPAR

- **Tehnologija:** geotermalno grijanje i hlađenje u novim trgovinama, LED rasvjeta, rashladni sustavi s prirodnim rashladnim sredstvima, sustavi za povrat topline, zeleni krovovi i solarne elektrane te prikupljanje kišnice za tehničku upotrebu.
- **Učinci:** smanjenje emisija CO₂ za 35% po trgovini, do 50% manja potrošnja energije u novim zgradama, energetske uštede do 50.000 EUR godišnje po većoj trgovini.

IKEA

- **Tehnologija:** masovna instalacija solarnih panela na trgovine i skladišta, ugradnja prirodnih sustava ventilacije i LED rasvjete, uvedeni sustavi za prikupljanje kišnice, implementacija sustava **More Sustainable Store** – praćenje potrošnje svih resursa u stvarnom
- **Učinci:** više od 50% energije IKEA generira iz obnovljivih izvora, uštede na operativnim troškovima godišnje u milijunima eura, dugoročni povrat na održive investicije: do 15% ROI (engl. *Return On Investment*) godišnje.